

re dissentire inter se prudentes, affirmet Cujacius *recitationum solemnium, in lib. ff. ad l. ei qui pignori, in princ. ff. de servitutibus*, & varias interpretationes ad illa jura cumularunt idem Cujacius in *dict. l. ei qui pignori, per totam, & observat. lib. 1. cap. 16. & lib. 9. cap. 17. & lib. 16. cap. 31. Vitalis lib. 2. variar. cap. 2. n. 9. Robertus recepta lectionis, lib. 2. cap. 12. Petrus Gregorius in Syntagmae juris, lib. 4. cap. 22. n. 9. Suarez lib. 1. observat. cap. 20. & rejectis duabus interpretationibus Glossæ, verbo, non posse, in *dict. l. ff. si usufructus petat*, quas merito confutarunt Joannes Corraius, & Doctor Felicianus ubi supra D. Antonius de Padilla in *dicta l. 1. C. de servitutibus*, n. 92. *versio. mihi verò neutra solutio*, aliter & novissime, ut ipse dicit, prædicta jura interpretatur: De quo miror nullam mentionem fecisse Felicianum, qui in præfat. de censibus, n. 14. per totum, latè de hac re scripsit; nec etiam Petrum Augustinum Morlam, *dict. quest. 2. de servitutibus*. Distinguendum igitur putat Padilla, ut Confessoria minime competat usufructuario, ut in *dict. l. 1. ff. si usufructus petatur*: Competat tamen Negatoria, pro liberando fundo in quo habet usufructum, à servitute, quæ illi imponitur. Et sic procedit textus in *dict. l. unica, §. item Juliano, ff. de remissionibus*. Et ratio est secundum eum, quia facilius debet concedi Negatoria, quam Confessoria, ex vulgata regula *l. Arrianius, ff. de actionibus & obligationibus*. Hæc tamen distinctio & solutio imaginaria est, nec ulla juris decisione confirmari potest; inò adeò repugnat verbis textus, in *dicta l. 1. si usufructus petatur, & in dict. §. item Juliano*, ut contrarium videatur ex eisdem juribus expresse deduci, maxime ex *dicto §. item Juliano*, ibi enim scriptum est. *Item Juliano placet usufructuario vendicandarum servitutem jus esse*. Quæ verba demonstrant aperte, Jureconsulti voluntatem, & intentionem eam fuisse, ut fructuarius possit potius actione Confessoria agere, quam Negatoria, ut ibi declarat Accursius, verbo, *vendicandarum*, dū dicit, scilicet per Confessoriam. Nec enim, si Ulpianus tractaret de actione Negatoria pro liberando fundo, diceret vendicandarum servitutem jus esse fructuario, cum longè diversum sit, servitutem vendicare, aut per actionem Negatoriam asserere fundum, vel rem fructuariam nullam servitutem debere, ut de se patet aperte.*

Unde Cujacius *lib. 1. observat. cap. 16. & lib. 9. cap. 17.* aliter prædictam contrarietatem componit, & constituit, apud ipsosmet Jureconsultos hac de re diversas sententias fuisse: nam Julianus in ea opinione fuit, ut existimaret, fructuario servitutem vendicandarum jus esse; Marcellus tamen in notis, quas scripsit in Julianum, improbens Juliani sententiam, Labeonis atque Nervæ sententiæ magis adhæret, ut fructuario servitutem vendicatio non detur, ejusque sententia obtinuit, & Ulpiano placuit, ut aperte colligitur secundum eum, ex *dict. l. 1. ff. si usufructus petatur, & Cujacii sententiam, & interpretationem veriorē esse cæteris omnibus dixit Felicianus, & sequitur eam dict. tract. de censibus, in præfatione, n. 14. versio. ergo in hac perplexitate*: quæ tamen improbat Petrus Augustinus Morla de servitutibus, *dicta quest. 2. n. 3. in fine*, nec sustineri posse fortius, quam adhuc considerabam ex eo, quod textus in *dicta l. 1. ff. si usufructus petatur*, est responsum Ulpiani, *lib. 18. ad Sabinum*, & textus in *dict. l. 1. §. item Juliano, ff. de remissionibus*, est etiam ejusdem Ulpiani responsum, *lib. 62. ad edictum*. Aut ergo necessarium dicendum est, quod in *dict. l. 1. Ulpianus approbat Marcelli sententiam, & in dicto §. item Juliano, approbat etiam Juliani opinionem*: quod esset maximè absurdum; si verum est, Marcellum, & Julianum inter se dissentire; aut coacta ratione fateri oportet, quod neutrius sententiam probavit Ulpianus, sequenti ratione: Nam quemadmodum in *l. 1. ff. si usufructus petatur*, simpliciter refert, quod Marcellus probat sententiam Labeonis, & Nervæ existimantium, fructuarius ser-

vitutem vendicare non posse, quæ fundo fructuario debeat, nec expresse approbat illam, ita & similiter in *dicto §. item Juliano*, refert idem Ulpianus, quod Juliano placet, fructuario servitutem vendicandarum jus esse, nec etiam expresse approbat illum, & sic quemadmodum ex relatione simplici sententiæ Marcelli, quæ expresse non approbatur per Ulpianum, infert Cujacius, quod ea sententia obtinuerit, & Juliano placuerit: debuit pariter inferre, quod in *dicto §. item Juliano*, ex relatione sententiæ Juliani, inducitur approbatio Ulpiani; maxime quia, ex quo refert Julianum dicentem, fructuario servitutem vendicandarum jus esse, nec approbat, nec reprobat illius sententiam: videtur approbare illum: ut ex Gloss. in *l. inter omnes, ff. qui satisfacere cogantur verb. hereditatem, in fin. & Tiraquello in duobus locis relato, adnotavit Joannes Guttierrez in repetit. leg. nemo potest, ff. de legatis 1. n. 270.* Quare in proposita difficultate verius existimo dicendum, usufructuario suo nomine vendicare servitutes debitas prædio fructuario minime posse, cum non sit dominus fundi, nec earum servitutem. Et ita procedit textus in *l. 1. §. in l. uti frui, ff. si usufructus petatur*. Sed nomine domini, vel procuratorio nomine, recte posse, quia velut procurator est in rem suam, & omnium proprietati utilium, custodia, diligentia, & cura illi censetur commissa, *l. 1. in fine cum l. sequenti ff. usufructuarius quemadmodum caveat, & sic procedit textus in l. 1. §. item Juliano, ff. de remissionibus*. Et aperte probatur ibi, dum dicitur, quod fructuario vendicare servitutes permittitur; ut nunciare novum opus, sed nunciatio novi operis fructuario permittitur non suo, sed alieno nomine, hoc est, domini: *l. 1. §. usufructuarius, ff. de novi operis nunciacione*. Ergo eodem modo, procuratorio scilicet nomine, servitutem vendicatio competit. Quæ interpretatio, & distinctio fuit originaliter Joannis relati à Gloss. verb. *usufructum, in l. 2. ff. de novi operis nunciacione, & sequuti sunt Bartolus ibi, n. 8. idem Bartolus in l. 1. n. 9. ff. eodem tit. Cumanus in dict. l. 2. n. 2. Balduinus in dict. §. aquæ si agat. scholo 2. Franciscus Duarenus in commentariis ad tit. ff. de novi operis nunciacione, in rubr. cap. 3. versio. alia questio est de usufructu fol. mihi 585. Corraius in l. ei qui, n. 6. ff. de servitutibus*. Qui tamen superiorem declarationem injuste sibi tribuunt, aut saltem ut propriam, male referunt illam; quam etiam sequuntur Caballinus *milleloquio 1. n. 11. & 12. Petrus Augustinus Morla empirii 1. part. tit. 6. ff. de servitutibus quest. 2. num. 5.*

CAPUT VIII.

Usufructus purè, vel ad diem, vel sub conditione relicti dies quando cedat? quando etiam in aliis servitutibus, annuis legatis, & cæteris relictis. Deinde, utrum hodie attentata dispositione *leg. 1. tit. 4. de los testamentos, lib. 5. novæ collectionis Regiæ*, usufructus legatum debeat, etsi nullus fuerit hæres ex testamento, nec ab intestato, eleganter discutitur: Telli Fernandez, & Joannis de Matienço contrarietas proponitur, & Matienço resolutio melius, quam adhuc comprobatur, legatarioque usufructus à quo tempore fructus debeantur de jure communi, & Regio, distinctè & breviter explicatur. Demùm usufructu uxori, vel alteri relicto titulo legati, vel institutionis, nullo alio hærede penitus instituto, vel solùm post ipsius uxoris mortem, utrum dispositio valeat,

De Usufructu.

Caput VIII.

leat, & quid relictum præsumatur? ubi, quæ hucusque dicta sunt, breviter narrantur, legibus hujus Regni novè applicantur quamplurima, quæ adnotata, per Authorem traduntur, quæ nullus hæcenus sic distinctè explicavit.

SUMMARIUM.

- 1 Usufructus purè relicti dies non cedit, nisi ex die aditam hereditatis; sed cum ad diem relinquatur, vel sub conditione, nullo modo cedit, etiam post aditam hereditatem, nisi die adveniente, vel conditione existente, & de jure hujus Regni, tantum hoc sit immutatim, & latius infra à num. 11. & sequentibus.
- 2 Usufructus legatum differt in hoc à legato in annos singulis relicto: quod legatum annuum cedit statim à die mortis testatoris, non ex die aditam hereditatis, ut usufructus, & vera discriminis ratio proponitur.
- 3 Usufructus purè relicti semel cedit; sed relicti per singula tempora, sæpius cedit, id est, ex initio cujuslibet temporis: & idem in legato in singulos annos relicto, in quo cedendo cujusque anni principia reputantur.
- 4 Legatum in annos singulos relicto, si legatarius vivo testatore decesserit; est in causa caduci, & idcirco pertinet ad fiscum ex lege Julia, & Papia; at legatum usufructus non pertinet ad fiscum à quo nunquam recederet, si semel fisco neceretur, sed remanet apud heredem, à quo usufructus legatus est, vel apud eum, cui fundi fructus à proprietario legata est.
- 5 Leges Caducariæ non habent locum in usufructu.
- 6 Usufructus legatum differt à cæteris legatis; cetera enim legata à morte testatoris cedunt, id est, incipiunt deberi, licet ante aditam hereditatem non petantur, quapropter ad hæres suos legatarii eu legata transmittunt.
- 7 Usufructus legati dies, quantum ad transmissionem, nunquam cedit, quia cum persona fructuarii extinguatur usufructus, quantum ad acquisitionem, vel obligationem, cedit ab adita hereditate.
- 8 Dies servitutis purè legatæ, vel ex die certo, cedit ex morte testatoris, quantum ad transmissionem; quantum verò ad debitionem, vel acquisitionem, ex die aditam hereditatis.
- 9 Dies appositus, nisi legatur, vel promittitur usufructus, impedit tamen obligationem & actionem; at in promissione, sive legato proprietatis, & in aliis rebus, contra statuitur.
- 10 L. servum filii 46. §. fin. ff. de legat. 1. explicatur, & Cumanii interpretatio recipitur.
- 11 Usufructus legatum, utrum debeat hodie, attentata dispositione *leg. 1. tit. 4. de los testamentos, lib. 5. novæ collectionis Regiæ*, si nullus fuerit hæres, ex testamento, nec ab intestato, & de opinionione Telli Fernandez in hac questione.
- 12 Joannis de Matienço resolutio in questione superiori, proponitur quam contra Tellum probat Author, & pro ea nonnulla, & urgentia fundamenta novè considerat, & numeris sequentibus.
- 13 Hereditate non adita, de jure communi nihil in testamento scriptum valet, idque multorum allegatione excoratur, & plenissime explicatur, remissive.
- 14 Aditio venientium ab intestato non requiritur hodie jure Regio ad valore legatorum, eo casu, quo nullus hæres institutus sit, vel institutus repudiaverit.
- 15 Leg. 1. tit. 4. de los testamentos, lib. 5. novæ compilationis, veris sensus traditur, Azevedii, aliorumque intellectus rejicitur.
- 16 Usufructuarius, cui titulo legati relicti est usufructus, quo remedio consequatur legatum, si post mortem ejus, aut aliter, sic fuerit alius hæres institutus,

ut vivente fructuario adire hereditatem non possit; & vide infra num. 32.

- 17 Telli Fernandez adnotatio nova in hac materia, & in praxi utilis, recepta, & novè comprobata per Authorem.
- 18 Usufructus fundi, vel alterius rei si legatur, & legatarius absens, seu ignorans, per aliquod tempus legatum non petierit, non poterit ipse, nec hæres ejus petere usufructum pro tempore præterito; nec fructus etiam ejus temporis consequetur, cum fructuarius non possiderit, dec satisfecerit, & non incipiat lucrari fructus, nisi à die præstita, seu realiter obtinere satisfactionis, vel ex tempore adeptæ possessionis sine vitio.
- 19 Usufructuarius paratus cavere, & satisfacere, volensque legatum consequi, si id non fecerit, propter defectum hæredis, vel personæ, cui satisfactionem præstaret, vel quia hæres noluisset illum accipere, aut malitiosè distulit hereditatem adire, ab eo tempore fructus lucratur.
- 20 Usufructuario, à quo tempore debeantur fructus rei legatæ de jure communi?
- 21 Fructus rei legatæ, attentata decisione legis 1. tit. 4. de los testamentos, lib. 5. à tempore mortis testatoris debentur, quamvis jure communi satis controversum esset, à quo tempore deberentur.
- 22 Usufructuario, à quo tempore debeantur fructus rei legatæ de jure Regio; ubi Joannis de Matienço opinio novè consutat per Authorem, & singularis declaratio traditur ad *dict. l. 1. tit. 4. de los testamentos*.
- 23 Usufructus omnium bonorum legatum uxori, vel alteri relicto, à quo herede universali post ejus mortem in iure, utrum valeat, & numeris seq.
- 24 Circa questionem superiorem, quatuor opinioniones fuisse, ex sententia Jasonis, & aliorum.
- 25 In effectu tamen, duas esse opiniones, primam negativam, secundam affirmativam.
- 26 Uxorem, vel alium hereditatem usufructuarius, legatarium esse duntaxat, non heredem.
- 27 Joannis Andreae, Dini, Alexandri, & aliorum opinio negativa refertur.
- 28 Præcipua prædictorum fundamenta expenduntur.
- 29 Et illis nonnullis modis satisfactum, remissive, cum Menochio, sed melius infra num. 30. & 31.
- 30 Secunda opinio affirmativa proponitur, que verior est, magis communis, & omnino amplectenda, & quamplurimorum allegatione comprobatur.
- 31 Rationes, & fundamenta communia, ad unum reduci debent, quæ concludens est; & hoc num. assignatur.
- 32 Doctores quamplures in hac materia scribentes frustra, & inutiliter laborare, quærentes remedium, quo possit fructuarius consequi legatum in questione proposita, supra n. 23. nova Authoris consideratio in hac materia.
- 33 Usufructus omnium bonorum cum alicui relinquatur, & alius hæres universali instituitur post mortem ejus, hæres tenetur ad solutionem æris alieni, nec necesse est curatorem hereditati dare, contra Matthesianum.
- 34 Usufructus omnium bonorum cum uxori relinquatur, & post mortem ejus alius hæres universali instituitur; uxor potest propria autoritate usufructum capere, ex sententia Castrensis, & aliorum, quæ per Authorem concludenti ratione confutatur.
- 35 Usufructuarius, cui relinquatur usufructus omnium bonorum, alio herede instituto post mortem ejus, cavere tenetur, & inventarium conficere.
- 36 Quæ hucusque dicta sunt ex num. 23. procedere indubitanter de jure Regio, ex dispositione legis 1. tit. 4. de los testamentos lib. 5. etiam posito, quod de jure communi vera esset Joannis Andreae opinio, (quæ communiter improbat) nova Authoris consideratio in hac materia.